

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного
бізнесу»
Микола ЦИСАРЕВСЬКИЙ

«_28_» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

галузь знань: **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини**

спеціальність: **С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»**

спеціалізація: **С1.02 Міжнародні економічні відносини**

освітня програма: **Міжнародні економічні відносини**

вид дисципліни: **обов'язкова**

факультет: **ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»**

2025 / 2026 навчальний рік

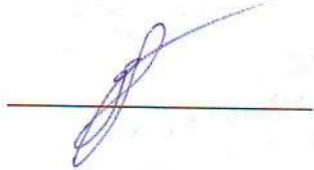
Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«28» серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики Гончаренко Владислав Васильович.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)», спеціалізацією С1.02 Міжнародні економічні відносини другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

Владислав ГОНЧАРЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Економічні аспекти міжнародної безпеки» складена відповідно до освітньо-професійної програми до освітньо-професійної програми підготовки фахівців:

другого (магістерського) рівня

спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»

спеціалізації С1.02 Міжнародні економічні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Економічні аспекти міжнародної безпеки» є: формування у здобувачів вищої освіти компетентностей з виявлення і аналізу різноманітних факторів міжнародної безпеки, ідентифікації можливих економічних ризиків та напрямів майбутніх змін кон'юнктури ринків під дією певних факторів, вмінь здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки прийнятих рішень в контексті економічної безпеки.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни.

- вивчення теоретичних та методичних засад дослідження сучасних тенденцій і факторів міжнародної безпеки, їх впливу на світові ринки товарів і послуг та розвиток міжнародних економічних відносин;
- дослідження сучасних мегатрендів, їх позитивного та негативного впливу на стан безпеки розвитку міжнародної економіки;
- дослідження безпекових аспектів різних секторів світової економіки (енергетична, продовольча, інвестиційна, фінансова, технологічна безпеки) та впливу урядових політик та міжнародних організацій на питання безпеки
- формування здатності прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням глобальних змін.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин - 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1 -й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
год.	

Самостійна робота	
58 год.	82 год
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Фахові компетентності:

ЗК 4(1). Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 7(1). Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 3(2). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 7(1). Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК 8(1). Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

СК 10(1). Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

ФК 1(2). Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК 6(2). Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і їхнього впливу на економічний розвиток країн.

ФК 7(2). Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

1.7. Загальні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН 9(1). Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 11(1). Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12(1). Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13(1). Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 11(2). Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН 12(2). Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

1.8. Передумови вивчення: базові знання за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини

2. Тематичний план навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Поняття та фактори міжнародної безпеки

- Поняття міжнародної безпеки та її еволюційний розвиток
- Фактори, що впливають на міжнародну безпеку
- Національні інтереси і міжнародна безпека

ТЕМА 2. “Європейська стратегія економічної безпеки” (Документ 52023JC0020/2023)

1. Передумови прийняття Стратегії економічної безпеки ЄС
2. Основні положення Документу 52023JC0020/2023
3. Використання досвіду ЄС в Україні в контексті економічної безпеки

ТЕМА 3. Енергетична і ресурсна безпека

1. Геополітична конкуренція за контроль над природними багатствами
2. Ризик енергетичних криз, залежність від постачальників
3. Доступ до глобальних ресурсів

ТЕМА 4. Безпека міжнародної торгівлі

1. Доступ до міжнародних ринків
2. Захист від протекціонізму, торгівельних війн, санкцій
3. Безпека каналів постачання товарів

ТЕМА 5. Технологічна та інноваційна безпека

1. Контроль над критичними технологіями (мегадані, ШІ, біотехнології)
2. Розрив у технологічному розвитку між країнами
3. Кібербезпека, захист фінансових і торгівельних систем від кібератак.

ТЕМА 6. Продовольча безпека

1. Кліматичні зміни і достатність їжі
2. Залежність від імпорту продовольства
3. Вплив збройних конфліктів на продовольчу безпеку

ТЕМА 7. Фінансова безпека і стабільність

1. Глобальні фінансові ринки, інфляція, валютна безпека
2. Бюджетна, боргова і курсова безпека
3. Ризики фінансових криз і спекулятивних потоків капіталу
4. Інвестиційна безпека та “відмивання” коштів

ТЕМА 8. Регіональна і глобальна нерівність

1. Соціально-економічний розрив між країнами
2. Міграційна безпека
3. Ризики конфліктів через нерівний розподіл благ
4. Роль міжнародних організацій та блоків у забезпеченні безпеки

ТЕМА 9. Глобальні виклики - екологія, клімат, війни тощо.

1. Економічні наслідки зміни клімату
2. Вплив екологічних катастроф на продовольчі, енергетичні та фінансові ринки
3. Вплив військових конфліктів на світову економіку та розвиток людської цивілізації
4. Інші виклики, що впливають на міжнародну економічну безпеку

2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	прак.	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття та фактори міжнародної безпеки	10	2	2			6	10	2				8
Тема 2 “Європейська стратегія економічної безпеки” (Документ 52023JC0020/2023)	12	2	2			8	8					8
Тема 3. Енергетична і ресурсна безпека	12	2	2			8	8					8
Тема 4. Безпека міжнародної торгівлі	10	2	2			6	11	2	1			8
Тема 5. Технологічна та інноваційна безпека	10	2	2			6	8					8
Тема 6. Продовольча безпека	12	2	2			8	8					8
Тема 7. Фінансова безпека і стабільність	12	2	2			8	13	2	1			10
Тема 8. Регіональна і глобальна нерівність	12	2	2			8	16					16
Тема 9. Глобальні виклики - екологія, клімат, війни												
Усього годин	90	16	16			58	82	6	2			82

4. Теми практичних занять

№	Назва теми	К-ть год	
		д.ф.	з.ф.
1	ТЕМА 1. Поняття та фактори міжнародної безпеки Поняття міжнародної безпеки та її еволюційний розвиток. Фактори, що впливають на міжнародну безпеку. Національні інтереси і міжнародна безпека.	2	
2	ТЕМА 2. “Європейська стратегія економічної безпеки” (Документ 52023JC0020/2023). Передумови прийняття Стратегії економічної безпеки ЄС. Основні положення Документу 52023JC0020/2023. Використання досвіду ЄС в Україні в контексті економічної безпеки.	2	
3	ТЕМА 3. Енергетична і ресурсна безпека Геополітична конкуренція за контроль над природними багатствами. Ризик енергетичних криз, залежність від постачальників. Доступ до глобальних ресурсів.	2	
4	ТЕМА 4. Безпека міжнародної торгівлі Доступ до міжнародних ринків. Захист від протекціонізму, торговельних війн, санкцій. Безпека каналів постачання товарів.	2	1
5	ТЕМА 5. Технологічна та інноваційна безпека	2	

	Контроль над критичними технологіями (мегадані, ШІ, біотехнології). Розрив у технологічному розвитку між країнами. Кібербезпека, захист фінансових і торгівельних систем від кібератак.		
6	ТЕМА 6. Продовольча безпека Кліматичні зміни і достатність їжі. Залежність від імпорту продовольства. Вплив збройних конфліктів на продовольчу безпеку	2	
7	ТЕМА 7. Фінансова безпека і стабільність Глобальні фінансові ринки, інфляція, валютна безпека. Бюджетна, боргова і курсова безпека. Ризики фінансових криз і спекулятивних потоків капіталу. Інвестиційна безпека та “відмивання” коштів	2	1
8	ТЕМА 8. Регіональна і глобальна нерівність Соціально-економічний розрив між країнами. Міграційна безпека. Ризики конфліктів через нерівний розподіл благ. Роль міжнародних організацій та блоків у забезпеченні безпеки.	2	
	ТЕМА 9. Глобальні виклики - екологія, клімат, війни тощо. Економічні наслідки зміни клімату. Вплив екологічних катастроф на продовольчі, енергетичні та фінансові ринки. Вплив військових конфліктів на світову економіку та розвиток людської цивілізації. Інші виклики, що впливають на міжнародну економічну безпеку		
	Разом	16	2

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	К-ть годин	
		д.ф.	з.ф.
1	Тема 1. Опрацювання теоретичного матеріалу. Дати відповідь на питання: Які є підходи до визначення поняття “міжнародна безпека”? Які фактори впливають на міжнародну безпеку? Як війна вплинула на систему економічної безпеки держави та які стратегічні заходи потрібні для її відновлення?	6	8
2.	Тема 2. Творче завдання. Підготуйте коротку презентацію (5–7 слайдів) чи есе (2-3 стор) “Європейська стратегія економічної безпеки” (Документ Європейської Комісії 52023JC0020/2023). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023JC0020	8	8
3.	Тема 3. Напишіть есе (2-3 стор.) на наступні теми: 1. “Енергетична безпека як фактор довіри між країнами” 2. “Війни за ресурси (вода, рідкоземельні метали, нафта тощо)”	8	8
4	Тема 4. Творче завдання. Підготуйте коротку презентацію (5–7 слайдів) чи есе (2-3 стор) “Забезпечення безпеки каналів постачання товарів” Підготуйте презентацію «Міжнародні практики боротьби з економічними злочинами: уроки для України» (5–7 слайдів). Розробіть рекомендації для України щодо зменшення впливу тіньової економіки на її міжнародний імідж та інтеграцію у світовий ринок.	6	8
5	Тема 5. Творче завдання. Підготуйте коротку презентацію (5–7 слайдів) чи есе (2-3 стор) “Ризики штучного інтелекту для людини і людства”	6	8

6	Тема 6. Запропонуйте шляхи посилення продовольчої безпеки країн Азії та Африки.	8	8
7	Тема 7. Фінансова безпека України: виклики та перспективи інтеграції до світової економіки» (5–7 слайдів). Розробіть пропозиції щодо посилення фінансової безпеки України у взаємодії з міжнародними фінансовими інституціями (МВФ, Світовий банк, ЄБРР).	8	10
8	Тема 8. Підготуватись до дискусійного блоку. Дискусійний блок. Чи можна вважати економічну безпеку передумовою національної та військової безпеки? Які загрози міжнародної економічної безпеки сьогодні найбільш актуальні для України? Чи можуть регіони України самостійно зміцнювати власну економічну безпеку в умовах війни та глобальної нестабільності?	8	16
9	Тема 9. Напишіть есе (1–2 стор.) «Міжнародна інформаційна безпека: глобальні ризики та перспективи співпраці». Підготуйте презентацію «Кіберзагрози ХХІ століття: виклики для міжнародної спільноти» (5–7 слайдів). Розробіть власну концепцію «Міжнародного центру протидії інформаційним загрозам» (структура, функції, інструменти).		
	Разом	58	82

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання: лекція, як правило, у поєднанні з наочною демонстрацією (презентація), пояснення, дискусія, практичні завдання, робота з науковою літературою, консультування, самостійна робота в тому числі в дистанційному курсі.

8. Методи контролю

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на семінарських/практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховуються під час визначення підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) – на практичних підсумкових заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестові завдання; виконання практичних завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять. Сума балів, які студент денної чи заочної (дистанційної) форм навчання може набрати за поточними контролями, дорівнює 60.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою дисципліни «Кон'юнктура світових ринків». Максимальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Оцінювання відповідей на екзамені:

Час виконання – до 80 хвилин

Творче питання – 20 балів

Практичне завдання / задача – 20 балів

УВАГА! У разі прояву недоброчесності на екзамені студент одержує загальну нульову оцінку.

9. Схема нарахування балів та критерії оцінювання навчальних досягнень

Структура та складові підсумкових оцінок з дисципліни

Поточний контроль – 60 балів

Підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів.

Заохочувальні бали - підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Економічні аспекти міжнародної безпеки» – до 10 балів.

Максимальні значення оцінювання діяльності студента під час вивчення навчальної дисципліни

Поточний контроль та самостійна робота								Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40 балів	100
60 балів									балів

T1, T2 ... T8 – теми занять

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати **не менше 20 балів** з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Детальна структура розподілу поточних балів та детальні критерії оцінювання до всіх видів завдань (поточних, індивідуальних та підсумкового контролю) наведені в дистанційному курсі: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14780>

Здобувачу вищої освіти надається можливість перезарахування окремої теми/завдання з навчальної дисципліни через визнання результатів навчання, отриманих ним у неформальній освіті, а саме проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів на платформах Coursera, Prometheus тощо - за умови наявності та представлення викладачу копії відповідного документу (сертифікату) про їх успішне опанування/закінчення. Курс неформальної освіти, що пропонується до часткового перезарахування, має відповідати одній чи кільком темам навчальної дисципліни, формувати аналогічні фахові компетентності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати матеріали, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Якісними критеріями оцінювання виконання завдань поточного контролю є:

1. Повнота відповіді або виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

0. Рівень сформованості логічних умінь:

- елементарні дії;
- операція, правило, алгоритм;

- правила визначення понять;
- формулювання законів і закономірностей;
- структурування суджень, доводів, описів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання практичних завдань

Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

1. теоретичне питання:

- повнота й ґрунтовність викладу;
- аргументованість тверджень;
- суб'єктне усвідомлення змісту;
- термінологічна коректність;

0. практичне завдання:

- технологічна грамотність;
- методична грамотність;
- вірність розрахунків;
- обґрунтованість висновків;
- правильність оформлення.

За результатами поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Набрана студентом кількість балів служить основою для оцінки за національною шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно

0-49	незадовільно
------	--------------

10. Рекомендована література

1. “European Economic Security Strategy”, Joint Communication to the European Parliament, the European Council and the Council, Brussels, 20.6.2023. 15 p. [Електронний ресурс] Режим доступу: eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023JC0020
2. Олійник О. В., Чернявський А. Д. *Економічна безпека держави та бізнесу: навч. посібник*. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 298 с.
3. Мельник Л. Г., Сотник І. М. *Міжнародна економічна безпека: теорія та практика*. Суми : СумДУ, 2021. 314 с.

Додаткова література

1. Хартія європейської безпеки. Стамбульський документ 1999 року // Офіційний веб-сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. 18 листопада 1999 року. URL: <https://www.osce.org/mc/17502>
2. Паризьке відділення за нову Європу. Офіційний веб-сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. 19-21 листопада 1990 року. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/0/6/39516.pdf>
3. Огляд глобальних операційних ризиків. Як війна підживлює геополітичну невизначеність // Economist Intelligence Unit (EIU). Травень 2022 року. URL: <https://www.eiu.com/n/campaigns/operational-risk-review-2022>
4. Лепіхов А. Глобальні ризики та невизначеність: огляд дослідження EIU // Національний інститут стратегічних досліджень. 2022. 15 червня. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/hlobalni-ryzyky-ta-nevyznachenist-ohlyad-doslidzhennya-eiu>
5. Потапенко В., Павленко І., Нагірний В., Маляревський Є. Аналіз загрози національної безпеки у сфері внутрішньої політики : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2024. 31 с.
6. Хатнюк Ю. А. Аналіз сучасних загроз національної безпеки України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Юриспруденція. 2020. № 43. С. 65–68. DOI: <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2020.43.14>
7. Чоудрі Р. та ін. Аналіз на рівні країни, який вимірює вплив дій уряду, готовності країни та соціально-економічних факторів на смертність від COVID-19 і пов'язані з цим результати для здоров'я. Екклінічна медицина. 2020. Вип. 25. Стаття 100464. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2020.100464>
8. Черп А., Джуелл Дж. Концепція енергетичної безпеки: за межами чотирьох аспектів. Енергетична політика. 2014. Том 75. С. 415–421. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2014.09.005>
9. Акімова Л. М. Теоретичні основи державного управління розвитком національної безпеки. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2015. № 5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1210>
10. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : вибр. наук. пр. Київ : НІСД, 2016. 528 с.
11. Дзьобань О. п. Національна безпека в умовах соціальних трансформацій: методологія дослідження та забезпечення. Харків : Константа, 2006. 440 с.
12. Качинський А. Б. Безпека, загрози та ризик. Київ : ПНБ РНБО; НА СБ України, 2004. 472 с.
13. Кобко Є. В. Моніторинг загроз національної безпеки держави: зарубіжний досвід та українські реалії публічно-правового забезпечення. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2018. № 1 (106). С. 122–134.

14. Нашинець-Наумова А. Концептуальні підходи щодо забезпечення національної безпеки: інформаційно-правові та інституційні засади. Підприємство, господарство і право. 2017. № 1. С. 34–39.
15. Резнікова О. О. Стратегічний аналіз безпекового середовища України. Стратегічна панорама. 2022. Спец. вип. С. 45–53. DOI: <https://doi.org/10.53679/2616-9460.specialissue.2022.05>
16. Абрамов В. І., Ситник Г. П., Смолянчук В. ф. ін. Глобальна та національна безпека / за заг. ред. Г. п. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
17. Суходоля О. М., Харазішвілі Ю. М., Рябцев Г. Л. Енергетична безпека України: перспективна модель управління ризиками : монографія / за ред. О. М. Суходолі. Київ : НІСД, 2023. 152 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-book.2023.01>
18. Звіт про глобальну оцінку зменшення ризику стихійних лих 2022: наш світ під загрозою: трансформація управління для стійкого майбутнього. Женева: Управління ООН зі зменшення ризику стихійних лих, 2022. 256 с.
19. Порушене сприйняття ризику людством повертає глобальний прогрес у «спіралі самознищення», йдеться в новому звіті ООН // Управління ООН зі зменшення ризику стихійних лих (UNDRR). 2022. 26 квітня. URL: <https://www.undrr.org/news/humanans-broken-risk-perception-reversing-global-progress-spiral-self-destruction-finds-new>
20. OECD. *International Business and Security Risks*. Paris : OECD Publishing, 2022. 220 p.
21. UNCTAD. *World Investment Report 2023: International Investment in a Digital World*. Geneva : United Nations, 2023. 300 p.
22. World Economic Forum. *Global Risks Report 2024*. Geneva : WEF, 2024. 120 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

- 1 World Economic Forum – Global Risks Report <https://www.weforum.org/reports> (щорічний звіт про глобальні ризики, включаючи економічну та бізнес-безпеку).
- 2 UNCTAD – World Investment Report <https://unctad.org/topic/investment/world-investment-repor> (аналітика щодо міжнародних інвестицій та ризиків глобального бізнесу).
- 3 OECD – International Business and Security Risks <https://www.oecd.org> (аналітичні матеріали про міжнародні бізнес-ризики та економічну безпеку).

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Економічні аспекти міжнародної безпеки», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=14780>